

הקמת נציבות זכויות נפגעי עבירה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם :

1. להקים במשרד המשפטים **נציבות זכויות נפגעי עבירה** שתהא אמונה על הנגשה ומיצוי של זכויותיהם של נפגעי עבירה (להלן: הנציבות), בשיתוף פעולה עם הרשויות הציבוריות הרלוונטיות ומבלי לגרוע מתפקידיהן וסמכויותיהן, לרבות סמכויותיהן לפי דין.
2. בהחלטה זו, "נפגע עבירה" – כהגדרתו בחוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001 (להלן: חוק זכויות נפגעי עבירה).
3. תפקידי הנציבות יהיו:
  - א. לגבש המלצות לקידום תחום זכויות נפגעי העבירה ויצירת מענה כולל לנפגעים, ולפעול לקידומן, בתיאום עם רשויות המדינה האמונות על טיפול בנפגעי העבירה, ובשים לב לתוצרי עבודת הצוותים שהוקמו לפי החלטת הממשלה מס' 1889 מיום 2.10.2022 בעניין "קידום זכויות נפגעי עבירה בהליכים משפטיים ושיפור המענה הממשלתי" (להלן: החלטה מס' 1889); במסגרת זו לגבש המלצה לתכנית עבודה רב שנתית לקידום מענה מיטבי לנפגעי עבירה.
  - ב. לקדם שיתופי פעולה ולמסד מנגנוני תיאום בין הרשויות, תוך התייחסות להחלטה מס' 1889, לרבות הוועדה המלווה שהוקמה בסעיף 22 להחלטה האמורה; הנציב יתווסף לרשימת הגופים שיכולים לבקש את כינוסה של הוועדה האמורה.
  - ג. לבחון הקמת מערכת ממוחשבת מרכזית, אשר תשמש את הרשויות הרלוונטיות לצורך ייעול וטיוב יצירת הקשר שלהן עם נפגעי העבירה; במערכת ירוכז מידע שמטרתו לסייע בקשר עם הנפגעים ובמימוש זכויותיהם לפי הדין, כגון פרטי ההתקשרות עם נפגע העבירה או השלב בו נמצא החליף הפלילי, ואולם לא יהיה בו מידע מהותי על התיק הפלילי, כדוגמת חומרי חקירה; העברת מידע למערכת מרכזית, ככל שתידרש, תיעשה בהסכמת רשויות המדינה המחזיקות במידע; המידע יאסף בכפוף לכל דין, בהיבטי הגנה על הפרטיות, חיסיון מידע, חיסיון עו"ד-לקוח וחיסיון מטפל-מטופל.
  - ד. בשים לב למערכות הקיימות, לבחון הקמת אתר אינטרנט ייעודי, שיכלול מידע המבוסס על נתונים רלוונטיים מכלל הרשויות, בכפוף לכל דין, ולקיים מענה טלפוני ממשלתי כולל, להכוונת הפונים לרשות הרלוונטית.
  - ה. לפעול לתיאום בין המערכים המספקים ליווי אישי לנפגעי עבירה, בשיתוף עם משרדי הממשלה הרלוונטיים, ולהמליץ על נהלים וסדרי עבודה משותפים בין

הגופים השונים המספקים ליווי כאמור, וזאת לצורך מתן מענה מיטבי לצרכיהם של נפגעי העבירה.

ו. לקדם שיתופי פעולה עם החברה האזרחית, לבחון את הצורך בקיום כנסים ותהליכי שיתוף ציבור לצורך קידום המענה לצרכי נפגעי עבירה בתחומים השונים.

ז. לבצע מחקר שוטף, בתיאום עם משרדי הממשלה הרלוונטיים, בכל הקשור לשירותים הניתנים על ידי רשויות המדינה, לנפגעי עבירה ולמעטפת הקשורה בשירותים אלה; לצורך כך יקצה משרד המשפטים מתקציבו סך כולל של עד 1 מיליון ש"ח בשנים 2024 עד 2026.

ח. לשמש מוקד ידע מקצועי לגורמים המעורבים בעשייתם היומיומית בתהליכים הקשורים לנפגעי העבירה, להעניק להם ייעוץ ולהוות גורם מרכזי שיספק כתובת נגישה בממשלה לאותם גורמים; הנציבות תבחן מתן הדרכות לגורמי המקצוע בתחום זכויות נפגעי העבירה.

4. הנציבות תבחן את המענים הנדרשים לנפגעי העבירה כתוצאה מאירועי מלחמת "חרבות ברזל", תוך התייחסות לצרכים הייחודיים הנדרשים בהקשר זה, ותגבש המלצות לתכנית פעולה להתאמת המענים הקיימים, בשיתוף עם כלל רשויות המדינה האמונות על הטיפול בנפגעי עבירה, לרבות פרקליטות המדינה ומשטרת ישראל, ומבלי לפגוע בתהליכי מיפוי וגיבוש המלצות ממשלתיים קיימים, ביחס למענים עבור נפגעי הטבח ב-7.10 ובני משפחותיהם.

5. ניהול התקשורת עם נפגעי העבירה ייעשה לפי כל דין, ובשים לב למצב החוקי, המוסדר בעיקרו בסעיף 8 לחוק זכויות נפגעי עבירה ובתקנות זכויות נפגעי עבירה, התשס"ב-2002.

6. בראש הנציבות יעמוד נציב שתמנה הממשלה לפי הצעת שר המשפטים (להלן: **הנציב**). הנציב יהיה עובד המדינה, שהוא בעל תואר אקדמי במקצוע שבתחום תפקידי הנציבות. הנציב יופקד על הקמתה של הנציבות, ניהולה וניהול עובדיה ועל ביצועה תפקידיה. הנציב יהיה אזרח ישראלי ותושב ישראל.

7. מבין עובדי הנציבות ימונו בעלי תפקידים שתהיה להם התמקצעות ייעודית, בהתאם לסוג העבירה ולנסיבות ביצועה, כגון התמקצעות בנושא עבירות מין ועבירות המתה או נפגעי עבירה השייכים לאוכלוסיות ייחודיות כדוגמת קטינים, קשישים או נפגעים הנזקקים להנגשה תרבותית או שפתית.

8. א. להורות למנכ"ל משרד המשפטים לתאם עם נציבות שירות המדינה את ההליכים המתאימים לגיוס הנציב, כמתחייב על פי חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, והחלטות הממשלה הרלוונטיות.

ב. להורות למנכ"ל משרד המשפטים, בתיאום עם נציב שירות המדינה, לקבוע מבנה ארגוני לנציבות לצורך הגשמת תפקידיה לפי החלטה זו.

9. על הנציב ועובדי הנציבות חלה חובת סודיות ביחס למידע הנוגע לנפגעי העבירה.

10. לצורך מימון החלטה זו, בהתאם לסעיפים 40(א) ו-40א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, בשנים 2024 ואילך יקצה משרד המשפטים מתקציבו עד 6 שיאי כ"א ו-1,800 אלפי ש"ח מתקציב השכר שלו ועד 6 מיליון ש"ח מתקציב הרכש שלו. הסכומים האמורים כלולים בתקציב משרד המשפטים בהצעת תקציב המדינה הנוסף לשנת הכספים 2024

ובתכנית התלת שנתית לשנים 2025 עד 2027. יובהר כי יישום החלטה זו יהיה כפוף לאישורו של חוק התקציב הנוסף לשנת 2024 בקריאה שנייה ושלישית.

11. להקים ועדת היגוי בין-משרדית אשר תלווה מקצועית את עבודת הנציבות ואת גיבוש תפקידיה ותכניות עבודתה, בשים לב להשלכות פעילותה על עבודת משרדי הממשלה וממשקי העבודה עמם ועל המענים לנפגעי עבירה; במידת הצורך, תגבש ועדת ההיגוי המלצות בדבר עדכון החלטת הממשלה בכל הנוגע לסמכויות הנציבות; ואלה חבריה:

(1) הנציב – יו"ר;

(2) נציג משרד המשפטים;

(3) נציג המשרד לביטחון לאומי;

(4) נציג משרד הרווחה והשירותים החברתיים.

לישיבות ועדת ההיגוי יוזמנו נציגי הגופים הרלוונטיים, לפי הצורך.

12. להטיל על שר המשפטים, בתיאום עם השר לביטחון לאומי ועם שר הרווחה והביטחון החברתי, לקדם את תיקוני החקיקה הנדרשים לעיגון מעמדה של הנציבות, תפקידיה וסמכויותיה בחוק.

13. אין באמור בהחלטה זו כדי לגרוע מסמכויותיהם או תחומי אחריותם של רשויות ומשרדי ממשלה רלוונטיים, לרבות המוסד לביטחון לאומי.

דברי הסבר

רקע כללי

מוצע להקים נציבות זכויות נפגעי עבירה, שתהא אמונה על הנגשה ומיצוי של זכויותיהם של נפגעי עבירה, בשיתוף פעולה עם הרשויות הציבוריות הרלוונטיות ומבלי לגרוע מתפקידיהן וסמכויותיהן, לרבות סמכויותיהן לפי דין, כמפורט להלן. הצעת ההחלטה מבוססת על המלצותיה של הוועדה הבין משרדית לבחינת הטיפול בנפגעי עבירות מין בהליך הפלילי, בראשות השופטת (בדימ') דבורה ברלינר (להלן – דו"ח ברלינר), אשר פורסמו בחודש דצמבר 2019.

מדו"ח ברלינר עולה כי במדינות שונות בעולם קיימות נציבויות נפגעי עבירה המתכללות את הטיפול בנפגעי עבירה, מסייעות בקביעת מדיניות לתמיכה בנפגעי העבירה, מסייעות בשיפור העברת המידע הנמסר לנפגעי עבירה ובהגברת המודעות לזכויותיהם ולשירותים שלהם הם זכאים, בזיהוי צרכים של נפגעי עבירה ושיפור השירותים לרווחתם ובמתן סיוע כספי לגופים וולונטריים התומכים בנפגעי עבירה ועוד. בין המדינות המוצגות בדו"ח נמצאות אירלנד, מערב אוסטרליה, אנגליה וויילס וקנדה.

בישראל הוקמו לאורך השנים מספר נציבויות או רשויות לאומיות, שמטרתן הייתה לקדם תחומים מרכזיים ברמת חשיבות לאומית, כדוגמת נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ונציבות שוויון הזדמנויות בעבודה.

עם זאת, אין בישראל גוף המתכלל ומקדם את תחום נפגעי העבירה וזכויותיהם ואחראי ליישומן של חוק זכויות נפגעי העבירה, התשס"א-2001 (להלן – "חוק זכויות נפגעי עבירה" או "החוק"). הקמת נציבות, לפי המלצת הוועדה בדו"ח, עשויה לקדם במידה ניכרת את התחום, להעלות את המודעות לזכויות הנפגעים, לסייע לגופי האכיפה בזיהוי הצרכים של נפגעי העבירה ולשפר את השירותים הניתנים לנפגעים. נוסף על זה, יש בהקמת הנציבות כדי לסייע בקביעת המדיניות הראויה בתחום, בהנגשת זכויות לנפגעי העבירה ובשיפור העברת המידע הנמסר לנפגעי עבירה והגברת המודעות לזכויותיהם ולשירותים שלהם הם זכאים.

מעבר לאמור לעיל, הצורך בהקמת הנציבות מתחדד בעקבות מתקפת הטרור מרצועת עזה, שהחלה ביום 7 באוקטובר 2023 (להלן – מתקפת הטרור). כתוצאה ממתקפת הטרור עלה צורך מובהק ודחוף בהקמת גוף שירכו ותיכלל את הטיפול בנפגעי עבירה.

בהתאם לכל האמור לעיל, מוצע להקים נציבות זכויות נפגעי עבירה, אשר תגבש המלצות לקידום תחום זכויות נפגעי העבירה ויצירת מענה כולל לנפגעים, ולפעול לקידומן, בתיאום עם רשויות המדינה האמונות על טיפול בנפגעי העבירה ובשים לב לתוצרי עבודת הצוותים שהוקמו לפי החלטת הממשלה מס' 1889 מיום 2.10.2022 בעניין "קידום זכויות נפגעי עבירה בחליכים משפטיים ושיפור המענה הממשלתי" (להלן: החלטה מס' 1889). יובהר שהכל יהיה מבלי לפגוע בעצמאותן של רשויות האכיפה והתביעה; במסגרת זו, תגבש הנציבות המלצה לתכנית עבודה רב שנתית לקידום מענה מיטבי לנפגעי עבירה;

מוצע להבהיר שהגדרת המונח "נפגע עבירה" בהצעת ההחלטה תהיה לפי הגדרתו בחוק זכויות נפגעי עבירה. "נפגע עבירה" לפי החוק הוא "מי שנפגע במישרין מעבירה, וכן בן משפחה של מי שהעבירה גרמה למותו, למעט החשוד, הנאשם או הנידון", כאשר "עבירה" היא "עבירה, למעט עבירת תעבורה, שמתקיימים בה כל אלה: (1) היא מסוג עוון או פשע; (2) היא נעברה בישראל, ואם נעברה מחוץ לישראל בית משפט בישראל דן בה; (3) חקירתה תיעשה בידי הגוף החוקר והתביעה בה תנוהל בידי תובע";

כמו כן, מוצע שהנציבות תבחן את המענים הנדרשים לנפגעי העבירה כתוצאה מאירועי מלחמת "חרבות ברזל", תוך התייחסות לצרכים הייחודיים הנדרשים בהקשר זה, ותגבש המלצות לתכנית פעולה, בשיתוף עם כלל רשויות המדינה האמונות על הטיפול בנפגעי עבירה, לרבות פרקליטות המדינה.

כן, מוצע להטיל על הנציבות שורה של תפקידים שמטרתם שיפור השירות הממשלתי המוענק לנפגעי העבירה, שיפור התיאום הבין-ממשלתי, תוך התייחסות למנגנונים שכבר הוקמו בהחלטה מס' 1889, ושיפור ניהול והעברת המידע בין הרשויות לבין עצמן ובין לבין נפגע העבירה, בשים לב למערכות הקיימות, לרבות באמצעות הקמה של מוקד טלפוני אנושי ממשלתי כולל ובחינת הקמתו של אתר אינטרנט. בין היתר מוצע לבחון הקמת מערכת מרכזית ממוחשבת אשר תשמש את הרשויות הרלוונטיות לצורך ייעול וטיפול יצירת הקשר שלהן עם נפגעי העבירה. במערכת ירוכו מידע שמטרתו לסייע בקשר עם הנפגעים ובמימוש זכויותיהם לפי הדין, כגון פרטי ההתקשרות עם נפגע העבירה או השלב בו נמצא ההליך הפלילי. מוצע להבהיר בהצעה כי לא מדובר במידע מהותי על התיק הפלילי, כדוגמת חומרי חקירה וכי העברת מידע למערכת מרכזית, ככל שתידרש, תיעשה בהסכמת רשויות המדינה המחזיקות במידע, ובכפוף לכל דין בהיבטים של הגנה על הפרטיות ושמירה על הוראות הדין בנוגע לאיסוף והעברת המידע. במסגרת הבחינה ייבחן בין היתר היחס לחומר בעניינם של קטינים ושאלת זהות בעלי הגישה למידע.

כן מוצע שהנציבות תבצע מחקר שוטף בנושא, בתיאום עם משרדי הממשלה הרלוונטיים, תהיה מוקד ידע, תעניק ייעוץ מקצועי לגורמים הרלוונטיים ותקדם שיתופי פעולה עם החברה האזרחית ולשיתוף הציבור בנושא חשוב זה.

מוצע להבהיר שניהול התקשורת עם נפגעי העבירה ייעשה לפי כל דין, ובשים לב למצב החוקי, המוסדר בעיקרו בסעיף 8 לחוק זכויות נפגעי עבירה ובתקנות זכויות נפגעי עבירה, התשס"ב-2002.

מוצע לקבוע כי ממשלת ישראל תמנה את הנציב הראשון, לפי הצעת שר המשפטים, והוא יעמוד בראש הנציבות בהקמתה. כמקובל במינוי בעלי תפקידים בכירים בשירות המדינה, מוצע להורות למנכ"ל משרד המשפטים, לתאם עם נציב שירות המדינה, את דרך המינוי המתאימה של הנציב. כמו כן מוצע להורות למנכ"ל משרד המשפטים, בתיאום עם נציב שירות המדינה, לקבוע את המבנה הארגוני של הנציבות, לצורך הגשמת תפקידיה לפי הצעת ההחלטה. מוצע גם לקבוע כי בנציבות ימונו בעלי תפקידים שיש להם התמקצעות ייחודית בנושאים ספציפיים, כמו נפגעי עבירות מין, כפי שהומלץ בדו"ח ברלינר, ובהתאם לנסיבות ואוכלוסיות ייחודיות של נפגעי עבירה, כמפורט בהצעה.

בהמשך, מוצע להגדיר את המקורות התקציביים למוצע בהחלטה, בהתאם לסעיפים 40(א) ו-40א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, ובכפוף לאישורו של חוק התקציב הנוסף לשנת 2024.

כדי לשפר את התיאום בין משרדי הממשלה ובין הרשויות הממשלתיות הרלוונטיות לעיסוק המקצועי עם נפגעי העבירה, מוצע להקים ועדת היגוי בין-משרדית, אשר תלווה מקצועית את עבודת הנציבות ואת גיבוש תפקידיה ותכניות עבודתה, בשים לב להשלכות פעילותה על עבודת משרדי הממשלה וממשקי העבודה עמם ועל המענים לנפגעי עבירה. במידת הצורך, תגבש ועדת ההיגוי המלצות בדבר עדכון החלטת הממשלה בכל הנוגע לסמכויות הנציבות. לבסוף, מוצע להטיל על שר המשפטים, בתיאום עם השר לביטחון לאומי ועם שר הרווחה

והביטחון החברתי, לקדם את תיקוני החקיקה הנדרשים לצורך עיגון מעמדה של הנציבות, סמכויותיה ותפקידה בחוק, כמו שנעשה בחקמה של נציבויות שונות שהוקמו בישראל לקידום נושאים או זכויות ברמת חשיבות לאומית, כפי שהודגם לעיל. יובהר כי לא תהיה סמכות לנציבות להתערב בעצמאותן ושיקול דעתן של רשויות האכיפה בטיפולן בתיקים פליליים.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה/ תקציב

עד 6 שיאי כ"א ו-1,800 אלפי ש"ח שכר מתקציב השכר ועד 6 מיליון ש"ח מתקציב הקניות של משרד המשפטים.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

השר לביטחון לאומי – מאשר
שר הרווחה והביטחון החברתי – התקיים שית מקצועי, בדרג גורמי המקצוע. התקבלו הערות רבות שנמסרו מהמשרד. בהמשך, ביום 29.02.2024 פנה שר הרווחה והביטחון החברתי במכתב מפורט לשר המשפטים, ובו הערות נוספות להצעת ההחלטה, אשר הוא מבקש להכניס לנוסח. חלק מההערות הוטמעו בהצעה המעודכנת. גם הערות נוספות שהתקבלו ביחס לנוסח, ביום 6.3.24, הוטמעו בחלקן בנוסח הצעת ההחלטה. ממשרד הרווחה נמסר שעדיין קיימים פערים מבחינתם ביחס לנוסח הנוכחי.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה מס' 1889 מיום 02.10.2022 בנושא "קידום זכויות נפגעי עבירה בהליכים משפטיים ושיפור המענה הממשלתי"

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

אין מניעה משפטית באישור ההצעה. מצ"ב חוות דעת משפטית.

מגיש: שר המשפטים

ג' באדר ב' התשפ"ד
13 במרץ 2024

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה:

הקמת נציבות זכויות נפגעי עבירה

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

מוצע להקים נציבות זכויות נפגעי עבירה, שתהא אמונה על הנגשה ומיצוי של זכויותיהם של נפגעי עבירה, בשיתוף פעולה עם הרשויות הציבוריות הרלוונטיות ומבלי לגרוע מתפקידיהן וסמכויותיהן, לרבות סמכויותיהן לפי דין, כמפורט להלן. הצעת ההחלטה מבוססת על המלצותיה של הוועדה הבין משרדית לבחינת הטיפול בנפגעי עבירות מין בחליף הפלילי, בראשות השופטת (בדימ') דבורה ברלינר (להלן – דו"ח ברלינר), אשר פורסמו בחודש דצמבר 2019.

מדו"ח ברלינר עולה כי במדינות שונות בעולם קיימות נציבויות נפגעי עבירה המתכללות את הטיפול בנפגעי עבירה, מסייעות בקביעת מדיניות לתמיכה בנפגעי העבירה, מסייעות בשיפור העברת המידע הנמסר לנפגעי עבירה ובחגירת המודעות לזכויותיהם ולשירותיהם שלהם הם זכאים, בזיהוי צרכים של נפגעי עבירה ושיפור השירותים לרווחתם ובמתן סיוע כספי לגופים וולונטריים התומכים בנפגעי עבירה ועוד. בין המדינות המוצגות בדו"ח נמצאות אירלנד, מערב אוסטרליה, אנגליה וויילס וקנדה.

בישראל הוקמו לאורך השנים מספר נציבויות או רשויות לאומיות, שמטרתן הייתה לקדם תחומים מרכזיים ברמת חשיבות לאומית, כדוגמת נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ונציבות שוויון הזדמנויות בעבודה. עם זאת, אין בישראל גוף המתכלל ומקדם את תחום נפגעי העבירה וזכויותיהם ואחראי ליישומן של חוק זכויות נפגעי העבירה, התשס"א-2001 (להלן – "חוק זכויות נפגעי עבירה" או "החוק"). הקמת נציבות, לפי המלצת הוועדה בדו"ח, עשויה לקדם במידה ניכרת את התחום, להעלות את המודעות לזכויות הנפגעים, לסייע לגופי האכיפה בזיהוי הצרכים של נפגעי העבירה ולשפר את השירותים הניתנים לנפגעים. נוסף על זה, יש בהקמת הנציבות כדי לסייע בקביעת המדיניות הראויה בתחום, בהנגשת זכויות לנפגעי העבירה ובשיפור העברת המידע הנמסר לנפגעי עבירה והגברת המודעות לזכויותיהם ולשירותיהם שלהם הם זכאים.

מעבר לאמור לעיל, הצורך בהקמת הנציבות מתחדד בעקבות מתקפת הטרור מרצועת עזה, שהחלה ביום 7 באוקטובר 2023 (להלן – מתקפת הטרור). כתוצאה ממתקפת הטרור עלה צורך מובהק ודחוף בהקמת גוף שירכוז ותיכלל את הטיפול בנפגעי עבירה.

בהתאם לכל האמור לעיל, מוצע להקים נציבות זכויות נפגעי עבירה, אשר תגבש המלצות לקידום תחום זכויות נפגעי העבירה ויצירת מענה כולל לנפגעים, ולפעול לקידומן, בתיאום עם רשויות המדינה האמונות על טיפול בנפגעי העבירה ובשים לב לתוצרי עבודת הצוותים שהוקמו לפי החלטת הממשלה מס' 1889 מיום 2.10.2022 בעניין "קידום זכויות נפגעי עבירה בהליכים משפטיים ושיפור המענה הממשלתי" (להלן: החלטה מס' 1889). יובהר שחל יהיה מבלי לפגוע בעצמאותן של רשויות האכיפה והתביעה; במסגרת זו, תגבש הנציבות המלצה לתכנית עבודה רב שנתית לקידום מענה מיטבי לנפגעי עבירה;

מוצע להבהיר שהגדרת המונח "נפגע עבירה" בהצעת ההחלטה תהיה לפי הגדרתו בחוק זכויות נפגעי עבירה. "נפגע עבירה" לפי החוק הוא "מי שנפגע במישרין מעבירה, וכן בן משפחה של מי שהעבירה גרמה למותו, למעט החשוד,

הנאשם, או הנידון", כאשר "עבירה" היא "עבירה", למעט עבירת תעבורה, שמתקיימים בה כל אלה: (1) היא מסוג עוון או פשע; (2) היא נעברה בישראל, ואם נעברה מחוץ לישראל בית משפט בישראל דן בה; (3) חקירתה תיעשה בידי הגוף החוקר והתביעה בה תנוהל בידי תובע;".

כמו כן, מוצע שהנציבות תבחן את המענים הנדרשים לנפגעי העבירה כתוצאה מאירועי מלחמת "חרבות ברזל", תוך התייחסות לצרכים הייחודיים הנדרשים בהקשר זה, ותגבש המלצות לתכנית פעולה, בשיתוף עם כלל רשויות המדינה האמונות על הטיפול בנפגעי עבירה, לרבות פרקליטות המדינה.

כן, מוצע לחטיל על הנציבות שורה של תפקידים שמטרתם שיפור השירות הממשלתי המוענק לנפגעי העבירה, שיפור התיאום הבין-ממשלתי, תוך התייחסות למנגנונים שכבר הוקמו בהחלטה מס' 1889, ושיפור ניהול והעברת המידע בין הרשויות לבין עצמן ובין לבין נפגע העבירה, לרבות באמצעות הקמה של מוקד טלפוני אנושי ממשלתי כולל ובחינת הקמתו של אתר אינטרנט. בין היתר מוצע לבחון הקמת מערכת מרכזית ממוחשבת אשר תשמש את הרשויות הרלוונטיות לצורך ייעול וטיפול יצירת הקשר שלהן עם נפגעי העבירה. במערכת ירוכז מידע שמטרתו לסייע בקשר עם הנפגעים ובמימוש זכויותיהם לפי הדין, כגון פרטי ההתקשרות עם נפגע העבירה או השלב בו נמצא החליק הפלילי. מוצע להבהיר בהצעה כי לא מדובר במידע מהותי על התיק הפלילי, כדוגמת חומרי חקירה וכי העברת מידע למערכת מרכזית, ככל שתידרש, תיעשה בהסכמת רשויות המדינה המחזיקות במידע, ובכפוף לכל דין בהיבטים של הגנה על הפרטיות ושמירה על הוראות הדין בנוגע לאיסוף והעברת המידע. במסגרת הבחינה ייבחן בין היתר היחס לחומר בעניינים של קטינים ושאלת זהות בעלי הגישה למידע.

כן מוצע שהנציבות תבצע מחקר שוטף בנושא, בתיאום עם משרדי הממשלה הרלוונטיים, תהיה מוקד ידע, תעניק ייעוץ מקצועי לגורמים הרלוונטיים ותקדם שיתופי פעולה עם החברה האזרחית ולשיתוף הציבור בנושא חשוב זה. מוצע להבהיר שניהול התקשורת עם נפגעי העבירה ייעשה לפי כל דין, ובשים לב למצב החוקי, המוסדר בעיקרו בסעיף 8 לחוק זכויות נפגעי עבירה ובתקנות זכויות נפגעי עבירה, התשס"ב-2002.

מוצע לקבוע כי ממשלת ישראל תמנה את הנציב הראשון, לפי הצעת שר המשפטים, והוא יעמוד בראש הנציבות בהקמתה. כמקובל במינוי בעלי תפקידים בכירים בשירות המדינה, מוצע להורות למנכ"ל משרד המשפטים, לתאם עם נציב שירות המדינה, את דרך המינוי המתאימה של הנציב. כמו כן מוצע להורות למנכ"ל משרד המשפטים, בתיאום עם נציב שירות המדינה, לקבוע את המבנה הארגוני של הנציבות, לצורך הגשמת תפקידיה לפי הצעת ההחלטה. מוצע גם לקבוע כי הנציבות ימונו בעלי תפקידים שיש להם התמקצעות ייחודית בנושאים ספציפיים, כמו נפגעי עבירות מין, כפי שהומלץ בדו"ח ברלינר, ובהתאם לנסיבות ואוכלוסיות ייחודיות של נפגעי עבירה, כמפורט בהצעה.

בהמשך, מוצע להגדיר את המקורות התקציביים למוצע בהחלטה, בהתאם לסעיפים 40(א) ו-44 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, ובכפוף לאישורו של חוק התקציב הנוסף לשנת 2024.

כדי לשפר את התיאום בין משרדי הממשלה ובין הרשויות הממשלתיות הרלוונטיות לעיסוק המקצועי עם נפגעי העבירה, מוצע להקים ועדת היגוי בין-משרדית, אשר תלווה מקצועית את עבודת הנציבות ואת גיבוש תפקידיה ותכניות עבודתה, בשים לב להשלכות פעילותה על עבודת משרדי הממשלה וממשקי העבודה עמם ועל המענים לנפגעי עבירה. במידת הצורך, תגבש ועדת ההיגוי המלצות בדבר עדכון החלטת הממשלה בכל הנוגע לסמכויות הנציבות.

לבסוף, מוצע לחטיל על שר המשפטים, בתיאום עם השר לביטחון לאומי ועם שר הרווחה והביטחון התברתי, לקדם את תיקוני החקיקה הנדרשים לצורך עיגון מעמדה של הנציבות, סמכויותיה ותפקידיה בחוק, כמו שנעשה בהקמה של נציבויות שונות שהוקמו בישראל לקידום נושאים או זכויות ברמת חשיבות לאומית, כפי שהודגם לעיל. הובהר בדברי החסבר להצעה כי לא תהיה סמכות לנציבות להתערב בעצמאותן ושיקול דעתן של רשויות האכיפה בטיפולן בתיקים פליליים.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

אין קשיים משפטיים. בהצעה ניתנה התייחסות לשמירה על הסמכויות והתפקידים של רשויות האכיפה והחקירה, תוך שמירה על עצמאותן ושיקול דעתן בטיפול בתיקים פליליים, וכן לכך שבנושאים של העברת מידע ייבחנו הדברים בחמשך בהתאם לכל דין, לרבות הוראות לפי חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

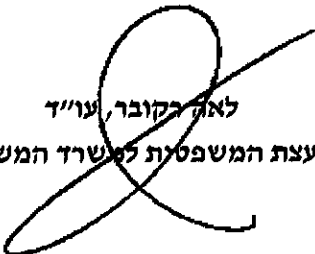
היועץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי – נוסח ההצעה מאושר ואין הערות.

היועצת המשפטית למשרד הרווחה והביטחון חברתי – הצעת ההחלטה הופצה ללשכה המשפטית של משרד הרווחה והביטחון חברתי. התקבלו הערות לנוסח, בכמה סבבים, וחלק גדול מההערות הוטמעו בנוסח הצעת ההחלטה. ממשרד הרווחה נמסר שעדיין קיימים פערים מבחינתם ביחס לנוסח הנוכחי.

עמדת היועצת המשפטית של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית להעלאת ההצעה.

לאה בקובר, עו"ד
היועצת המשפטית למשרד המשפטים

כ"ז אדר א' תשפ"ד

07 מרץ 2024